

Sarajevo, 04.05.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
26.04.2021. - 30.04.2021.

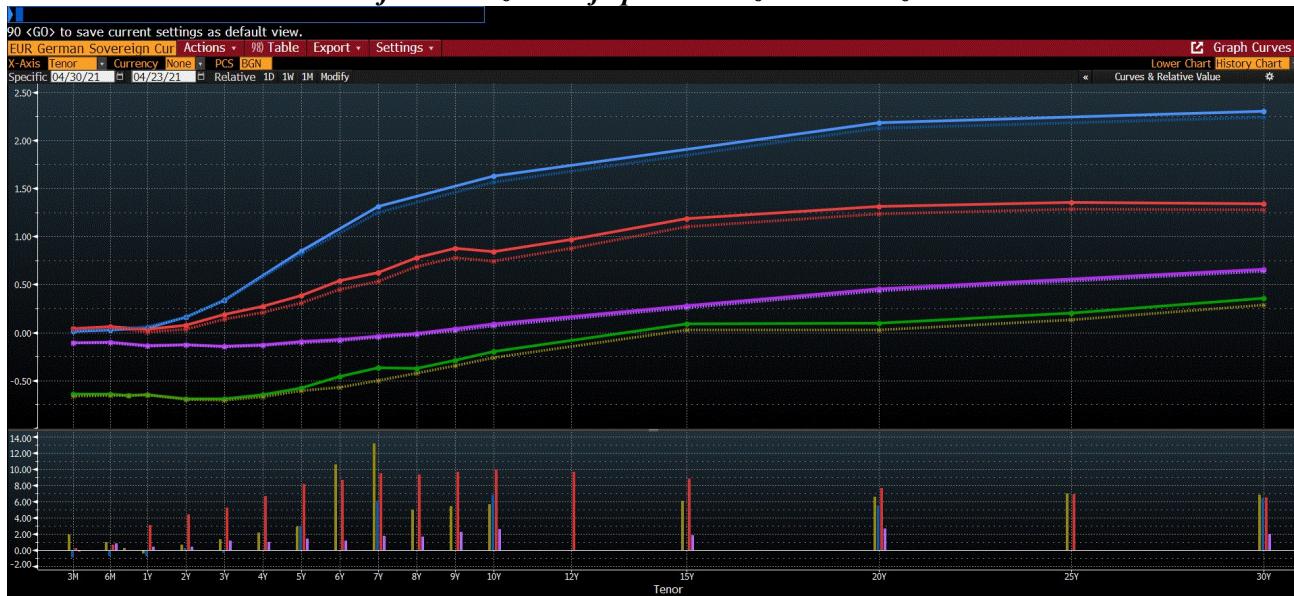
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona	SAD	Velika Britanija	Japan
	23.4.21 - 30.4.21	23.4.21 - 30.4.21	23.4.21 - 30.4.21	23.4.21 - 30.4.21
2 godine	-0,69 - -0,68 ↗	0,16 - 0,16 ➔	0,04 - 0,08 ↗	-0,13 - -0,12 ↗
5 godina	-0,61 - -0,58 ↗	0,82 - 0,85 ↗	0,31 - 0,39 ↗	-0,10 - -0,08 ↗
10 godina	-0,26 - -0,20 ↗	1,56 - 1,63 ↗	0,74 - 0,84 ↗	0,07 - 0,10 ↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	23.4.21	30.4.21
3 mjeseca	-0,623 -	-0,627 ↘
6 mjeseci	-0,653 -	-0,642 ↘
1 godina	-0,593 -	-0,640 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dne 30.04.2021. godine (pune linije) i 23.04.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Na tjednoj razini prinosi obveznica eurozone su zabilježili povećanje. Kod njemačkih obveznica rast prinosa je iznosio između 1 i 6 baznih bodova, dok je kod italijanskih obveznica zabilježen rast prinosa od 5 do 12 baznih bodova.

Predsjednica Europske komisije von der Leyen je izjavila da je plan EU vrijedan 750 milijardi EUR, koji je, usmjeren ka zelenoj ekonomiji i snažnijoj digitalizaciji, nakon pandemije šansa stoljeća za razvoj EU bloka. Nakon što je Vlada Finske dovela u pitanje koliko brzo EU može da odobri plan koji sve članice moraju ratificirati prije nego se počene sa emisijom obveznica za ove projekte, ministri financija Francuske i Njemačke su kratko nagovijestili kako bi iskoristili svoj dio plana oporavka za investiranje u

ključne prioritete EU bloka poput klimatskih promjena i podrške digitalnog razvoja. Istaknuto je da je previše vremena izgubljeno, dok je Kina nastavila svoj rast i SAD se oporavljaju. Premijer Italije Draghi je upozorio da su sudsudina i kredibilitet Italije na testu s obzirom na to da započinje najambicioziji plan u posljednjih nekoliko desetljeća s ciljem pokretanja ekonomije i rješavanja nedostataka koji su dugo godina plašili investitore. Draghi je istaknuo da će Vlada investirati 248 milijardi EUR koje su uglavnom osigurane kroz kredite EU i grantove. Program je od povijesne važnosti, a vodit će rastu zaposlenosti za 3,2% do 2026. godine. Vlada Njemačke je povećala očekivanja ekonomskog rasta za ovu godinu na 3,5%, dok je prethodno predviđanje bilo opreznije i iznosilo je 3%.

Osvrćući se na ekonomski pokazatelj PMI, predsjednica ECB Lagarde je izjavila da postoje dobri znakovi oporavka ekonomije u kratkom razdoblju prema objavljenim podatcima, kao i da se smanjuju rizici izazvani pandemijom. Lagarde je dodala da je još prerano reći da li je Europa doživjela najgoru ekonomsku krizu, što ujedno znači da je ekonomiji eurozone i dalje potrebna podrška monetarne i fiskalne politike. Potpredsjednik ECB de Guindos je izjavio da očekuje snažan porast aktivnosti u drugoj polovici 2021. i da bi inflacija na kraju godine mogla biti viša od 2%, ali da do rasta dolazi zbog privremenih čimbenika i da će sljedeće godine uslijediti nova umjerenost inflacije. On je dodao da ECB može početi s povlačenjem hitnih stimulativnih mjerama kada cijepljenje dostigne kritičnu razinu i kada ekonomija počne da ubrzava. Naredna sjednica ECB se održava 10. lipnja, a vjeruje se da neki konzervativni kreatori monetarne politike već sada pozivaju na smanjenje kupovina obveznica, dok se drugi članovi zalažu za nastavak ove vrste podrške.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	OŽUJAK	10,2%	10,1%
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	TRAVANJ	1,6%	1,6%
3.	GDP – EZ (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	-0,8%	-0,6%
4.	GDP – Njemačka (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	-1,5%	-1,7%
5.	GDP – Francuska (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	0,0%	0,4%
6.	GDP – Austrija (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	-	0,2%
7.	GDP – Italija (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	-0,5%	-0,4%
8.	GDP – Španjolska (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	-0,5%	-0,5%
9.	GDP – Belgija (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	-	0,6%
10.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	OŽUJAK	-	8,2%
11.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	OŽUJAK	-	18,1%
12.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	OŽUJAK	19,9%	18,7%
13.	Stopa nezaposlenosti – EZ	OŽUJAK	8,3%	8,1%
14.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	OŽUJAK	-	5,8%
15.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	TRAVANJ	6,0%	6,0%
16.	Stopa nezaposlenosti – Španjolska (tromjesečno)	I tromjesečje	16,50%	15,98%
17.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	TRAVANJ	102,2	110,3
18.	Ifo indeks očekivanja povj. investitora – Njemačka	TRAVANJ	101,2	99,5
				100,3

SAD

Tijekom proteklog tjedna **održan je sastanak FOMC-a na kome nije došlo do izmjene monetarne politike**. Fed je zadržao kamatne stope blizu nule i otkup obveznica na 120 milijardi USD mjesečno. Istaknuto je da je prerano da se razmatra ukidanje hitne podrške sa i dalje velikim brojem nezaposlenih zbog pandemije.

Predsjednik Feda Powell je odbacio inflatorne rizike, istakavši da se radi o tranzitornom rastu stope inflacije, te je potvrdio da Fed još nije spreman razgovarati o smanjenju svog masovnog programa kupovine imovine. Pozivajući se na najnovije mjesecne podatke koji su pokazali da je američka ekonomija u ožujku kreirala gotovo milijun novih radnih mesta, Powell je naglasio da jedno sjajano izvješće nije dovoljno i da će djelovati na temelju stvarnih podataka, a ne na temelju prognoza, dodavši da su još uvijek daleko od svojih ciljeva i da je broj radnih mesta i dalje manji za 8,5 milijuna u odnosu na veljaču 2020. godine. Američki predsjednik Biden se u srijedu veče obratio Kongresu, pozvavši na

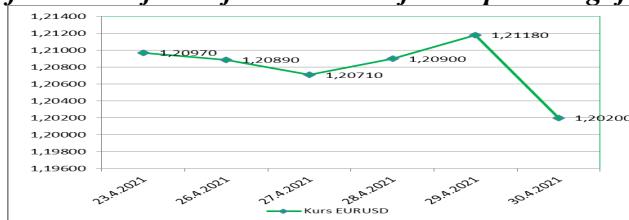
jedinstvo predložio je sveobuhvatni plan vrijedan 1,8 bilijuna USD za novu potrošnju na zdravstvenu zaštitu, brigu o djeci i obrazovanje. Predsjednik Feda Powell je priznao da je uočen rast ekonomije, ali da nema dovoljno dokaza o značajnom daljem oporavku ekonomije kojim bi dozvolili promjenu postavki ultrastimulativne monetarne politike. Predsjednik Biden je potpisao izvršnu naredbu kojom se savezni poduzetnici primoravaju da plaćaju minimalnu plaću od 15 USD na sat, pojačavajući pritisak na poduzeća da svojim zaposlenim ponude veće plaće. Iz Bijele kuće je priopćeno da bi prijedlog predsjednika Bidena da poveća porez na dohodak imućnim utjecao na pojedince koji će 2022. godine zaraditi više od 452.700 USD i bračne parove koji će zarađivati najmanje 509.300 USD. Najviša porezna razina od 39,6%, koja je predložena u Bidenovom "Američkom planu za obitelj", obuhvatila bi manje od 1% poreznih obveznika.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Porudžbine trajne robe P	OŽUJAK	2,3%	0,5%
2.	Indeks prerađivačkog sektora Feda iz Dalasa	TRAVANJ	30,0	37,3
3.	FHFA indeks cijena kuća (M/M)	VELJAČA	1,0%	0,9%
4.	Indeks povjerenja potrošača	TRAVANJ	113,0	121,7
5.	Indeks predivačkog sektora Feda Richmonda	OŽUJAK	22	17
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	23. travnja	-	-2,5%
7.	Zalihe u trgovini na veliko (M/M) P	OŽUJAK	0,5%	1,4%
8.	Broj inicijalnih zahtjeva za nezaposlene	24. travnja	540.000	553.000
9.	Kontinuirani zahtjevi	17. travnja	3.590.000	3.660.000
10.	Privatna potrošnja	I tromjesečje	10,5%	10,7%
11.	PCE deflator (Q/Q)	I tromjesečje	2,4%	2,3%
12.	Indeks raspoloženja potrošača	25. travnja	-	55,0
13.	Broj kuća koje čekaju na realizaciju (M/M)	OŽUJAK	4,4%	1,9%
				-11,5%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,2097 na razinu od 1,2020.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Analitičari očekuju da bi BoE mogla ovog tjedna ublažiti stimulativnu monetarnu politiku i smanjiti tempo kupovine obveznica, dok se čini da se britanska ekonomija naglo oporavlja od pada izazvanog pandemijom. Trgovine i restorani se ponovno otvaraju, maloprodaja je premašila količinu predpandemije u ožujku, a indeksi menadžera nabava su u travnju dostigli najvišu razinu od 2013. godine, čemu je pomogao program brzog cijepljenja. Istraživačka grupa koja vodi kampanju za stanovnike s niskim primanjima je objavila da bi Vlada Velike Britanije trebalo da proširi mrežu socijalne zaštite kako bi osigurala bespovratne isplate čak i onima koji ostanu bez posla i nakon pandemije. Iz Fondacije za rezoluciju je priopćeno da bi Vlada trebalo da uvede formu osigurane zarade, gdje se kao podrška nezaposlenim isplaćuje 80% od prethodne zarade tijekom tri mjeseca. Ova mjera bi Veliku Britaniju koštala oko 3,25 milijardi GBP (4,5 milijardi USD) godišnje ukoliko bi stopa nezaposlenosti bila slična onoj iz 2009. godine i manje od 1 milijarde GBP ukoliko bi stopa nezaposlenosti bila blizu razine iz 2019. godine.

Brisel je upozorio da trgovinski sporazum s Velikom Britanijom dozvoljava da EU carinama utječe na robu iz Velike Britanije ukoliko premijer Johnson ne bude poštovao post-Brexit obveze prema Sjevernoj Irskoj, dok članovi EU Parlamenta treba da ratificiraju sporazum. Predsjednica EU Komisije von der Leyen je istaknula da sporazum o suradnji i trgovini daje više prostora EU u odnosu na Veliku Britaniju.

Očekuje se da će MPC BoE na svom sastanku koji je zakazan 6. svibnja ostaviti nepromijenjene kamatne stope i program kvantitativnih olakšica na razini od 0,1%, odnosno 895 milijardi GBP.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	BRC Indeks cijena (G/G)	TRAVANJ	-	-1,3%
2.	Nationwide cijene kuća (G/G)	TRAVANJ	5,0%	7,1%
				5,7%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,87148 na razinu od 0,87011, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3876 na razinu od 1,3822.

JAPAN

BoJ je zadržala postojeću monetarnu politiku nakon završenog dvodnevног sastanka MPC BoJ, ali komentari koji će uslijediti nakon sastanka o pitanju financijskih rizika možda mogu dati nagovještaj kako će BoJ voditi program kvantitativnih olakšica u sadašnjem mnogo fleksibilnijem okviru.

U vezi s očekivanjima ekonomskih aktivnosti i inflacije u travnju 2021. godine, BoJ je zadržala oprezna očekivanja za oporavak ekonomije, poboljšavajući prognoze za ekonomski rast, ali smanjujući očekivanja za inflaciju za 2021. godinu, gdje je potvrdila stav o prognozama kretanja inflacije koja su znatno ispod 2% za 2022/2023. godinu, sugerirajući da će zadržati masovne poticaje u narednih nekoliko godina, najmanje do travnja 2023. godine, kada je predviđeno da guverner Kuroda napusti BoJ. Guverner Kuroda je nagovjestio da je spreman da produži program pomoći zbog pandemije i poslije rujanskog roka, pošto su sporije cijepljenje i porast broja zaraženih novim sojem virusa pogodili trgovce.

Japanski poslovni lideri i nobelovac biolog Shinya Yamanaka su pozvali Vladu da reformira program cijepljenja, uključujući mogućnost uvođenja pokretnog cijepljenja bez napuštanja vozila, dok država pokušava da zaustavi ponovno širenje pandemije. Po njihovom mišljenju Vlada i lokalne samouprave ne smiju biti ograničene zastarjelim načinom razmišljanja, već pojednostaviti procedure cijepljenja, zatražiti suradnju medicinskih stručnjaka i uvesti novi sustav cijepljenja. Japan je osigurao najveću količinu cjepiva za Covid19 u Aziji uoči priprema za ljetne olimpijske igre. Do sada je cijepljeno samo 1,6% stanovništva, što je jedan od najusporenijih tempa cijepljenja među razvijenih zemalja.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks cijena uslužnog sektora (G/G)	OŽUJAK	0,0%	0,7%
2.	Vodeći indeks F	VELJAČA	-	98,7
3.	Koncidirajući indeks F	VELJAČA	-	89,9
4.	Maloprodaja (G/G)	OŽUJAK	4,7%	5,2%
5.	Prodaja u robnim kućama i supermarketima (G/G)	OŽUJAK	5,2%	3,0%
6.	Broj započetih kuća (G/G)	OŽUJAK	-7,3%	1,5%
7.	Stopa nezaposlenosti	OŽUJAK	2,9%	2,6%
8.	Stopa inflacije - Tokio (G/G)	TRAVANJ	-0,2%	-0,6%
9.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	OŽUJAK	-0,6%	4,0%
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	TRAVANJ	53,3	53,6
11.	Indeks povjerenja potrošača	TRAVANJ	34,2	34,7
				36,1

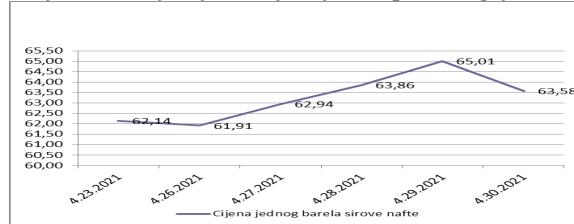
JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 130,49 na razinu od 131,40. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 107,88 na razinu od 109,31.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 62,14 USD (51,37 EUR). Cijena nafte je do četvrtka proteklog tjedna imala tendenciju rasta, te se našla na najvišoj razini u posljednjih šest tjedana pod utjecajem optimizma oko rasta tražnje za ovim energentom, usprkos pojačanom širenju infekcije Covid19 u Indiji i Brazilu. Članice OPEC+ predvođene Saudijskom Arabijom i Rusijom su se dogovorile da bi koalicija trebalo da nastavi s planom povećanja obujma ponude za 2 milijuna barela dnevno u naredna tri mjeseca. Prema procjenama OPEC+ svjetska potrošnja nafte će se ove godine oporaviti za snažnih 6 milijuna barela dnevno, iako prijetnju oporavku predstavljaju rizici pojačanog širenja virusa u Indiji i Brazilu. Nakon što je OPEC+ ponovo potvrdio povjerenje u rast tražnje za ovim energentom i plan nastavka dodatne ponude usprkos rastu broja zaraženih u nekim zemljama, cijena nafte je nastavila da bilježi rast. Cijena nafte je tijekom trgovanja u petak smanjena pod utjecajem zabrinutosti zbog širenja zaraze virusom Covid19 u Indiji i Brazilu. Pojačane zabrinutosti oko novog zatvaranja u ovim ekonomijama pojačale su neizvjesnost da bi moglo doći do smanjenja tražnje za ovim energentom. Anketa koju je u petak objavio Reutres je pokazala da se očekuje da će u ovoj godini cijena nafte biti povećana pod utjecajem jačanja tražnje do koje je došlo zbog pojačanog cijepljenja i zbog optimističnih prognoza OPEC+. U istraživanju je sudjelovalo 49 ekonomista koji očekuju da će cijena nafte u ovoj godini u prosjeku iznositi 64,17 USD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,58 USD (52,90 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 2,32%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metalu u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.777,20 USD (1.469,12 EUR). Početkom tjedna cijena zlata je bilježila blage promjene, jer su investitori bili u isčekivanju rezultata sastanka FOMC-a koji je održan prošlog tjedna. Blagi pad cijene ovog plemenitog metala zabilježen je u utorak pod utjecajem rasta prinosa na državne obveznice SAD, ali je fokus investitora i dalje bio na ishodu sastanka FOMC-a. Fed je zadržao kamatne stope blizu nule i otkup obveznica na 120 milijardi USD mjesečno. Iako se osjetio optimističan ton u izjavi da su "pod utjecajem napretka u cijepljenju i snažne političke podrške ojačali pokazatelji ekonomske aktivnosti i zapošljavanja", te da se uočava poboljšanje i u sektorima najviše pogodjenim pandemijom, nije došlo do izmjene retorike u smislu izmjene monetarne politike. Predsjednik Feda Powell je odbacio inflatorne rizike, istakavši da se radi o tranzitornom rastu stope inflacije, te je potvrdio da Fed još nije spreman razgovarati o smanjenju svog masovnog programa kupovine imovine. Ovakve izjave su utjecale na rast prinosa na državne obveznice SAD koji su dostigli najvišu razinu u posljednja dva tjedna, uz pozitivna inflatorna očekivanja i podatke koji ukazuju da se ekonomski rast u I tromjesečju poboljšao, što je utjecalo da se cijena zlata smanji. Usprkos tomu što je u proteklom tjednu cijena ovog plemenitog metala smanjena, ipak je tijekom travnja zabilježila rast od oko 3% pod utjecajem rasta prinosa na obveznice SAD i pojačane tražnje za zlatom.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.769,13 USD (1.471,82 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je zabilježila pad od 0,45%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

